

Pravda jako filosoféma

Jestliže pod termínem „filosoféma“ (resp. filosofúmenon) rozumíme to, co *má být* myšleno, ale co dosud myšleno není (nebo jen částečně a neuspokojivě), pak právě o „pravdě“ platí, že to je filosoféma. Právě o „pravdě“ totiž platí, že i tam, kde je myšlena, zůstává jediným a nejvyšším kritériem takového pomyslení, tj. takového myšlenkového uchopení a uplatnění. Tak dochází k tomu, že to, jak byla, je a bude aktuálně a situačně „pravda“ myšlena a „uchopována“, vždycky a vždy znovu zůstává pod normou toho, jak myšlena a uchopována – a ještě spíš uplatňována – být měla (a mohla). V tom smyslu pak o každé pravé filosofii, a přesněji o každé pravé filosofické myšlence, platí, že má být, měla by být a musí být „opravována“ a „napravována“ právě ve světle této normy, jíž je (v té situaci a v tom kontextu byla) ještě nemyšlená pravda, a to znamená: reinterpretována s ohledem na onu „pravdu samu“ (ještě nemyšlenou a neuplatňovanou, ale která myšlena a uplatňována být měla a musela, takže vsutku také byla, leč – jak se vždy znovu ukazuje – nedostatečně a neuspokojivě). – Zbývá ovšem ještě objasnit, zda a proč nemůže být „Pravda“ (jakožto jediná a jednotná) chápána jako „nejvyšší idea“, v jakési době k Platónovi, neboť idejí jistě může být více, ba mnoho, a to i když je budeme chápat jako „ne-jsoucí“. To však vyžaduje náročnější vyjasnění našeho chápání „ideje“ (a „idejí“).

(Písek, 091217-2.)